

Høylandet kommune

Oppvekst

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep.

0030 OSLO

Vår ref:
16/4690-6-KLA

L.nr.
17081/16

Arkiv:
F47

Deres ref:

Dato:
14.06.2016

MELDING OM POLITISK VEDTAK - HØRING; KVALITETS- OG STRUKTURREFORM I BARNEVERNET - FORSLAG TIL ENDRINGER I BARNEVERNLOVEN

Takker for at dere ga oss utsatt høringsfrist til 15. juni 2016 slik at vi fikk behandlet det politisk.

Høylandet formannskap har i møte den 13.06.2016 behandlet sak 50/16 og fattet slikt vedtak:

Høylandet formanskaps vedtak:

Høylandet formannskap slutter seg til barnevernlederne i Nord-Trøndelag sin høringsuttalelse om kvalitets- og strukturreform i barnevernet – forslag til endringer i barnevernloven.

Barnevernlederne i Nord-Trøndelag har gått sammen om en felles høringsuttalelse, og deres uttalelse er som følger:

«I det følgende vil det først komme noen generelle kommentarer om forutsetninger for lovendringer før det går over til kommentarer om de konkrete forslagene til lovendring og forutsetningene for at de skal kunne gjennomføres.»

Postadresse: Høylandet kommune
7977 Høylandet
E-post: postmottak@hoylandet.kommune.no
www.hoylandet.kommune.no

Sentralbord: 74 32 48 00
Telefaks:
Saksbehandler tlf: 74 32 48 06

Bankgiro: 4466 10 00187
Bankgiro for skatt: 7855 0517433
Org. nr: NO 959 220 476

BLNT ser at det er behov for en opprydning i ansvarsforholdet og samarbeidsformen mellom barneverntjenestene og BUFetat. Imidlertid synes det foreliggende forslaget til lovendring å være litt prematurt. Det vises til arbeidet med endring i kommunestruktur jfr Stortingsmelding nr 14 (2014-2015) og endring i det regionale forvaltningsnivået jfr Stortingsmelding nr 22 (2015-2016). Det vises også til den nært forestående utredningen med det nedsatte Haugli-utvalgets forslag til barnevernlov, som bør avsluttes før det gjøres endringer i gjeldende rett. Dette anses å være av vesentlig betydning for hvordan barnevern skal organiseres fremover og fordelingen av oppgaver mellom lokalt og regionalt nivå. I høringsnotatet ser departementet for seg at ikrafttredelse blir i 2020. Innen den tid kan det ha kommet omfattende endringer i rammene for barnevern i form av endringer både i lov og organisering. BLNT ser da for seg at det kan bli behov for nye lovendringer og ny høringsrunde før de foreslåtte lovendringer trer i kraft.

Når det gjelder de økonomiske ordningene vurderer BLNT at det er både fordeler og ulemper med de løsningene for kommunenes betaling for plasseringsalternativer som lanseres. Det viktigste er hensynet til barnets beste og at det blir forutsigbart både for små og store kommuner. Videre bes det om at ordningen som vedtas viser tillit til at barneverntjenestene ikke lar økonomiske hensyn spille inn i vurderingen av plasseringsalternativ, men kun tar barnevernfaglige hensyn og finner et plasseringssted som er forsvarlig og til barnets beste. Utover dette har ikke BLNT noen sterke meninger om temaet.

BLNT er avventende positiv til forslaget om at kommunene skal overta ansvaret for fosterhjem. Ved å ansvarliggjøre kommunen for å skaffe fosterhjem vil føre til en økt bevissthet om at flyttinger mellom fosterhjem bør unngås samt sette fokus på å utrede muligheten for nettverksplassing. Forutsetningen for endringen er at rammene for fosterhjem kommer på plass. Det vises også til de tidligere nevnte stortingsmeldingene. Få kommuner i Nord-Trøndelag kan pr i dag løse oppgavene med fosterhjem. Økt interkommunalt samarbeid kan bli løsningen på utfordringen, men BLNT ser at det også kan ha uheldige virkninger.

Ansvar for rekruttering kan i utgangspunkt legges til kommunen. Det vil gi mulighet til en tettere kontakt mellom potensielt fosterhjem og kommune i den generelle godkjenningsprosessen. BLNT ser at det kan bli en utfordring for særlig små kommuner. Et bidrag til å avhjelpe det er at rekrutteringsarbeidet BUFetat, som foreslått, arrangerer nasjonale vervekampanjer. Det forutsettes at kampanjene skjer i en dialog med kommunene for å vurdere behov og finne egnede tidsperioder. BLNT ser videre et behov for å avklare hvordan det skal løses, der en kommune får melding om potensielt fosterhjem i annen kommune. Eksempelvis informasjonsutveksling i godkjenningsprosessen og ved senere erstatningsansvar. Til førstnevnte bemerkes at BLNT ser det som naturlig at barneverntjenester varsler hverandre, der de blir kjent med fosterhjem i hverandres kommuner. Angående erstatningsansvar anses det å bli videreføring av gjeldende rett, der det er kritikkverdig håndtering av tiltaket ved plasseringskommune som er ansvarsbetingende ikke hvilken kommune fosterhjemmet ligger i. Dette ses også i sammenheng med at det er plasseringskommune, som skal forestå spesiell godkjenning for det enkelte barnet.

BLNT understreker at det er behov for gode overgangsordninger som hindrer flyttinger av barn. Det er også viktig at fosterhjem sikres mot for stor endring i rammevilkår, slik at det kan medføre oppsigelse av fosterhjemsoppdraget og brudd for barna. Dette bør ivaretas ved en eventuell flytting av ansvaret for fosterhjem fra regionalt nivå til lokalt nivå. Det vises til Stortingsmelding nr 17 (2015-2016), der det blant annet understrekes behovet for at fosterforeldre gis en høyere grad av forutsigbarhet enn i dag.

En eventuell fosterhjemsbank mener BLNT bør organiseres regionalt for å ta utgangspunkt at det skal være nærhet mellom plasserte barn og biologisk familie. Hovedvekt av fosterhjemsplassing i

regionen vil gjøre det lettere for barneverntjenestene å følge opp barn. I et fåtalls saker kan imidlertid avstand mellom barn og biologisk familie være en fordel. Det kan ivaretas ved at man da får mulighet til å undersøke i andre regioners fosterhjemsbanker når det foreligger gode grunner for det. Samlet sett vurderes derfor regionalt samarbeid om en fosterhjemsbank som en god løsning og kan i en overgangsfase også gjøre kommunene i stand til å ivareta ansvaret for fosterhjem før det foreligger en avklaring av kommunestrukturen. Et regionalt samarbeid vil også være viktig uavhengig av fremtidig kommunestruktur for at man skal kunne dra veksler på hverandre for å oppnå best mulig tilbud til barn. Det bemerkes at man videre er avhengig av at det opprettes gode tekniske løsninger for at kommunene kan melde fra om ledige fosterhjem og behov for fosterhjem. BLNT mener at man av hensyn til å skape likeartede ordninger nasjonalt bør legge oppgaven med å opprette fosterhjemsbanker til BUFetat.

Når det gjelder institusjoner støttes forslaget om at BUFetat skal sørge for å skaffe alternative plasser som kommunen kan velge mellom. Dette presiserer gjeldende rett, der kommunen kan velge institusjon. At også private tilbydere inkluderes som alternativer kommunen kan få i første tilbudsrunde anses positivt så lenge de private tilbydere kvalitetssikres slik at ikke barn blir utsatt for uheldige hendelser. Det ses her også en utfordring, der BUFetat kan si at det ikke foreligger egnede institusjoner og dermed avgjør plasseringsspørsmålet og man risikerer at plasseringsalternativ må forelegges fylkesnemnda på nytt jfr bvl § 4-15 2. ledd. BLNT anser en slik situasjon som uheldig for barn, som har behov for en avklaring av hvor de skal bo. Det bør avklares hvordan tilbud gis i forhold til BUFetat sin mulighet til å vurdere institusjoners egnethet.

BLNT ser positivt på forslaget om at det bør legges opp til at institusjonens egnethet skal vektlegges mer enn geografisk nærhet. Ved et institusjonsopphold enten det er omsorgs- eller adferdsinstitusjon vil behandling og egnethet både med tanke på faglig tilbud og sammensetning av beboergruppen på institusjonen være viktigere enn at institusjonen ligger nært barnets biologiske familie. Dette vil også styrke barnevernsfaget ved at kravet til faglighet i vurderingene blir større.

Det foreslåtte skillet i ansvaret for beredskapshjem (BUFetat) og fosterhjem (kommunene) kan, slik BLNT ser det, utløse flyttinger, som er uheldige for barn. Det kan enkelte ganger være aktuelt å konvertere beredskapshjem til fosterhjem. Man får da en utfordring med overføring av ansvar for plasseringsstedet. Dette skaper også uklareheter om iverksettelse av vedtak jfr bvl § 4-13 har skjedd ved en videreføring av beredskapshjemmet eller om det må skje en flytting til et fosterhjem. Et skille på hvem som har ansvaret for de forskjellige plasseringsstedene vil gjøre det mindre naturlig at beredskapshjem anses som iverksatt vedtak. BLNT anser at seksukersfristen for iverksettelse av vedtak i bvl § 4-13 1. ledd kan være en et greit tidsskille for overgang av ansvar fra BUFetat til kommunen. BLNT ser også at incentivet for kommunene til å skaffe fosterhjem blir større dersom BUFetat sitt ansvar begrenses. Det bes om at dette avklares ved en eventuell lovendring.

Videre bes det om at departementet avklarer hvilke bestemmelser, som omfattes av akutthjemlene, som utløser bistandsplikt for BUFetat til å formidle beredskapshjem. I høringsnotatet er eksempelvis ikke daværende barnevernlov § 4-4 4. ledd nevnt, ei heller § 4-26. Sistnevnte bestemmelse kan forstås som at det ligger innunder allerede at BUFetat får ansvar for formidling av institusjonsplasser for adferdsplassering, mens førstnevnte bør vel ses i sammenheng med barnevernloven § 4-6 1. ledd om frivillig akuttiltak og at det på sikt kan omgjøres til en mer langsiktig frivillig plassering. BLNT oppfatter dette som at det kun er vedtak med hjemmel barnevernloven § 4-6 1. ledd og 2. ledd samt § 4-9 jfr § 4-8 2. ledd 2. punktum, som utløser bistandsplikt for BUFetat.

En avklaring av ansvarsforholdet mellom ulike kommunale hjelpeinstanser anses av BLNT som en fordel. Dog bemerkes at man skal være forsiktig med å overdrive utfordringene med samarbeid mellom hjelpeinstanser. Med god kommunikasjon mellom de ulike hjelpeinstansene kan mye av dette

avklares, slik at man får til gode løsninger både som generelle utgangspunkt og ift det enkelte barnet. Dette kan muligens gjøres ved et rundskriv fremfor at det lovreguleres.

BLNT er ut ifra dagens situasjon enig i at sped- og småbarnsutredning legges til BUFetat for å sikre at kompetansemiljøet blir stort nok. Det tas forbehold om at endring i kommunestrukturen kan gjøre at kommuner kan få det ansvaret for at utredningen av barn og familie skal bli mest mulig helhetlig.

Avslutningsvis ser BLNT frem til en videre utredning og debatt om ansvarsforholdet mellom lokalt og regionalt nivå.»

Dette til Deres orientering.

Med hilsen

Kristin Lonmo Almaas
Kommunalsjef

Vedlegg:

Kopi: